

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני א' אלול תשפ"א | דף היומי בבלי: סוכה לג | דף הכולל: יומא סח.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תרל"א עד סעיף ה'.
מוסר: זכור למרים - מתחילת פרק ט' עד תחילת פרק י'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יז עד פרק יט והנה גמ"ח

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"תודה לכם בחורי הישיבות, בזכותם קיבלתי את חיי מחדש" | עמדתי והתפללתי: "אבי שבשמים, שלח לי אוטובוס מלא באנשים" | הקשיש מתל אביב שהיה מסוגל לגור במשך 30 שנה בתוך מזבלה | 2207

הסיפור היומי

נעמדה האם והתפללה מקירות ליבה
ואמרה: "אבי שבשמים, שלח לי אוטובוס
מלא באנשים שאוכל 'לכבד' אותם במזונות
שעמי". לא עברו עשר דקות, והנה...

מעשה מפעים ומחזק שאירע ביום י"א באב השנה

תיכף בירידתם שם מהאוטובוס נשמע קול זעקה: 'אלוקים איתנו'... ואז נגשו אליהם בני משפחה אחת שהיתה שם וסיפרו בהתפעלות עצומה, כי היו להם שלושה בנים, וחשקה נפשם לזכות גם בבת, על כן הגיעו לפני שנה לציונו של רבי אושעיא והתחננו להתברך בבת, והוסיפו להבטיח שאם אכן ישמע ה' את קולם ויתן להם משאלת ליבם, אזי יבואו בשנית אל הציון הק' עם מיני תרגימא לזכותו ולכבודו של אותו קדוש ונורא (והיא סגולה שפשטה בין רבים, להבטיח 'סעודה' שם בבוא הישועה).

ואכן נולדה להם בת לפני זמן מה, והגיעו עם בניהם יחד עם הבת להודות על ישועת ה', ואף הביאו מיני תרגימא אוכל ומשקה לרוב, אלא שהמקום היה שמם מבלי באי מועד... נעמדה האם והתפללה מקירות ליבה ואמרה: אבי שבשמים שלח לי אוטובוס מלא באנשים שאוכל 'לכבד' אותם במזונות שעמי. לא עברו עשר דקות, והנה מן השמים הופיע אוטובוס מלא אנשים... אין צורך להרחיב על גודל השמחה והריקודים שהיו שם,

שח הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעו נא למעשה נפלא שהיה זה עתה בימים אלו ממש, וכפי ששמעתי מהרה"ג ר' נפתלי קויפמאן שליט"א מגיד שיעור ביש"ק דחסידי סקווירא בעיה"ק ירושלים:

לרגל 'בין הזמנים' נסעו הבחורים להחליף כוחות בצפונה של ארה"ק, וביום שלישי י"א אב שהו אחרי הצהריים בנהריה. כבר הגיע זמנם להמשיך בדרכם, אלא ש'למעשה' נתעכבו הרבה יותר ממה שחשבו ואין להם כל הסבר מדוע ומה עשו באותו זמן. כך היו פני הדברים, הזמן נמשך להם על לא דבר.

לאחר שכבר עלו אל האוטובוס בשעטומ"צ נוכחו המארגנים לדעת כי 'השמש יבוא ויפנה' וכבר לא יוכלו להספיק להתפלל מנחה מבעוד מועד במירון כפי שהיתה דעתם מתחילה, וחשבו, לכל הפחות נתור אחר 'מקום קדוש' באחד מציוני הקדושים אשר בארץ השוכנים בסמוך, ולא נתפלל מנחה בצידי דרכים. ומצאו כי בסמיכות מקום שוכן קברו של האמורא הק' רבי אושעיא איש טריא (הנזכר בתלמוד ירושלמי כמה פעמים) על ידי כפר פקיעין.

את ה'רפואה' למלא בקשתה ותחינתה, וכמו שנאמר 'והיה טרם יקראו ואני אענה'.

וללמדנו חיזוק גדול בעניין התפילה, כי פעמים שהאדם בוכה ומתאונן באמרו, אף אם ישמעו מן שמיא את תפילתי, הרי עדיין ימשך זמן הרבה עד שהכל 'יסתדר' ויגמר הדבר בכי טוב... והרי הנה שלך לפניך, מן השמים 'הכינו' את הישועה כבר מקודם, ואין 'ממתנינים' מן השמים אלא שיפתח האדם פיו ולבו בתפילה.

(באר הפרשה)

אחר שזכו במו עיניהם לראות בנפלאות ההשגחה העליונה, כיצד התעכבו בנהריה לחינם, ונאלצו להתפלל אצל רבי אושעיא. כי הקב"ה שומע כל תפילה. באמת אמרו, כי בדקו ומצאו שאותה מחשבה לפנות לעבר ציונו של רבי אושעיא היתה ממש באותם רגעים שעמדה ושפכה ליבה בתחנונים, אך אותם 'עיקובים' אירעו עמהם עוד בטרם תפילת האשה, כי הקב"ה היודע כל תעלומות ועתידות היה גלוי וידוע לפניו שבעוד זמן מה עתידה בת ישראל לבקש להזמין לה אוטובוס מלא אנשים, והקב"ה הקדים כבר

אלול

היהודי הישיר מבטו להגר"י ניימן וענה: "יסלח לי כבודו, כבר עברתי 63 פעמים את חודש אלול ומעולם לא היה לי על מה לחזור בתשובה! חוץ מזה, קניתי את כל סוגי התפוחים: 'הונתן', 'אלכסנדר' ו'סמט', והשנה גם קניתי ראש כבש במקום דג..."

מה משותף לבעל הבית מפתח תקוה שלא מצא על מה לחזור בתשובה, ולקשיש מתל אביב שהיה מסוגל לגור 30 שנה בתוך מזבלה ציבורית?

יכלו! והוא, ה'בעל בית' הזה, שבקושי תורם שעה ביום לעולמו הרוחני, אומר בבטחון שששים ושלוש שנה לא עשה שום חטא! והוא מתכוון ברצינות, היתכן???

ר' יעקב ענה על כך תשובה פשוטה וברורה, אך נקדימה במעשה שסיפר הרב יחזקאל יונגרייס שליט"א. לפני למעלה מעשרים שנה הופיעה בעיתון כתבה על מבצע שערכה עיריית תל אביב, בו מבקשת היא לפנות גרוטאות ישנות שנאספו בחצרות הבתים. אחת החצרות היתה מרווחת במיוחד ושייכת לזקן מתושבי העיר, שעיסוקו היומיומי במשך עשרות שנים היה 'צבירת גרוטאות'... היהודי היה רוכב על תלת אופן במשך כל שעות היממה, נובר בכל פח אשפה מזדמן, מחטט בערמות פסולת, מחפש ומחפש עד שהיה מוצא את הגרוטאה החביבה עליו, מעלה אותה על עגלתו, ודוהר לחצרו על מנת לשמרה שם. כך במשך שלושים שנות עמל ויגיעה, צבר בחצרו ערמת גרוטאות נכבדה, שגבהה הגיע קרוב לשלוש קומות בנין ברדיוס של שלוש מאות מטרים! לצורך פינוי החצר הזו נזקקה העירייה ליותר ממאה וחמשים משאיות אשפה!

בכתבה בעיתון סופר, שכאשר קיבל הקשיש את המכתב המודיע על הפינוי המיוחל, הכריז בפני כל אוזן קשובה כי הוא לא יתן לגעת אפילו בפריט אחד, ולא ינשלו אותו מרכושו... בתחילה הוא אכן ניסה למנוע את הפינוי בצו בית משפט, אבל הפסיד במשפט. וכשבאו לפנות את השטח, הוא עצר את הפועלים בגופו ממש, רקע בידי וברגליו וניסה לחסום את כניסת המשאיות, עד שעצרה אותו העירייה בצו בית המשפט, כי לא יכלה לעמוד בפני התנגדותו העזה...

בסופו של דבר הוכתר המבצע בהצלחה והחצר פונתה

מדי שנה בימים אלו מדברים ומספרים רבות על הרגשת ה'אלול' וחרדת הדין בדורות עברו, על האווירה המיוחדת והרצינית ששררה אפילו אצל היהודים הפשוטים, שהיום חסרנו כל אלה. האם הנסיגה בעניין זה היא רק בגלל כהות רגשות הנובעת מירידת הדורות? מעשה מעניין ומאלף במיוחד מצאנו בספר 'להתעדן באהבתך', המגלה זווית נוספת כיצד להסתכל על הדברים.

היה זה באחת השנים, בראש חודש אלול. ראש ישיבת 'אור ישראל' הגה"צ רבי יעקב ניימן זצ"ל ניגש ליהודי אחד מבעלי הבתים של פתח תקוה, ואמר לו: "ר' משה, יודע אתה שהיום ראש חודש אלול, עוד מעט מגיע ראש השנה הוא יום המשפט שבו כל בני אדם עוברים לפניו כבני מרון... הבה ונחזור בתשובה!"

היהודי הישיר מבט מול הגר"י וענה: "יסלח לי כבודו, אך בימי חיי כבר עברתי ששים ושלוש פעמים את חודש אלול, ששים ושלושה ימי ראש השנה, וששים ושלושה ימי כיפור - ומעולם! מעולם לא היה לי על מה לחזור בתשובה! אני - אינני חוטא!!! חוץ מזה אני מוכן קומפלט לר"ה, קניתי את כל סוגי התפוחים: 'הונתן', 'אלכסנדר' ו'סמט', וגם השנה קניתי ראש של כבש במקום דג..."

ר' יעקב הבין עם מי יש לו עסק... ולא חפץ לדבר על לבו של שוטה זה, כי ידע שלא יצליח עמו, אבל בהיכל הישיבה יכול הוא לזעוק... וכך עשה.

בשיעור הפתיחה עלה אל הבמה בישיבה, ומנהמת לבו זעק: "רבינו נסים גאון בוידיו מתוודה ואומר: רבנו של עולם, אם אעמוד לפרט את חטאיי יכלה הזמן והם לא יכלו. רבנו נסים גאון - קודש הקדשים שאיננו יכולים להבין בקצה קצה השגתו במצוה קלה, והוא אומר שאם ירצה לפרט את חטאיו, יכלה הזמן והם לא

מתענג בקראו "מי זקוק לבשמים מלאכותיים כשיש ריח טבעי של הבריאה..."

את זאת זעק ר' יעקב נימן וקרא: "כשהיצר הרע חי עם האדם, הוא לא אורח שלו - אלא הופך להיות הוא בעצמו! ולכן האדם לא חש כלל שיש עמו יצר הרע! הוא שקוע כל כולו ביצרו כטובל בהררי זבל מצחין וכבר אינו מרגיש במחנק הנורא! נתאר לעצמנו שתי נשים מסבות יחד באולם לסעודת חתונה. שתיהן לובשות בגדים הדורים ומושקעים. והנה חולף על פניהן המלצר ובידיו מגש מלא בתפודים אפויים טבולים ברוטב שומני כתום... ולפתע, מחליק המגש מידי ותכולתו נתזת על בגדיהן... האחת מקנחת את הכתמים במפית, ואומרת 'לא נורא'... אבל השניה - חרב עליה עולמה! למה? מה ההבדל ביניהן? הראשונה היא קרובת משפחה רחוקה ומלבושיה בהתאם - נאים אך לא מפוארים במיוחד, והכתם לא כל כך ניכר. ובכלל עוד מעט עוזבת היא את האולם ומי יראה וידע על כך... אבל השניה היא הכלה בכבודה ובעצמה! לבושה בשמלה לבנה צחה כשלג, וכל כתם שומני כתום הופך את השמלה למכוערת! והיא מרכז הארוע - הן יום כלולות הוא לה, הכל חגים סביבה, והמראה שלה נורא ואיום!

הסביר רבי יעקב נימן ואמר: רבנו נסים גאון, הן נשמתו זכה וצחה ביותר! ונגיעה של היצר הרע בנפשו יוצרת אצלו כתם נורא, כי הוא מבין ויודע מהותה של נשמה נקיה, ורוחו מרגשת אף ברפיון קל הזועק עד לשמים, "יכלה הזמן והם לא יכלו". אבל 'בעל בית' כאותו יהודי מפתח תקוה, אינו מרגיש שיש לו על מה לחזור בתשובה... ולמה אינו מרגיש? כי כולו מלא כתמים כתמים, והחטאים אינם ניכרים עליו כבר מרוב שרובו הם, וכבר נהפך הוא והיה לחטא בכבודו ובעצמו!"

(להתעדן באהבתך)

לחלוטין. היא שינתה את פניה לבלי הכר, שכן תחת האנדרלמוסיה ששררה במקום שלחה העיריה פועלים של מחלקת הנטיות והם השקיעו רבות כדי להפוך את החצר לפינת חמד: מדשאה ירוקה רחבת ידיים החלה לצמות, ולצידה פרחי נוי ועצים נאים. מערכת השקיה אוטומטית פעלה אחת ליומיים והפיחה בצמחיה רוח חיים, גם ספסלי ישיבה נוחים הותקנו בחצר לרווחת הקשיש, ולמקום היתה עדנה.

כעבור מספר חודשים החליט אחד מכתבי העיתון לחזור אל אותו זקן ולבדוק מה מעשהו בתנאי החיים החדשים... הוא התקרב אל החצר ומה רואות עיניו? הקשיש יושב בגינתו הנהדרת, ומתענג על יופיה והדרה. הוא ניגש אליו בעדינות וביקש לשמוע ממנו איך הוא מרגיש היום במקום, והזקן עונה לו בחינך רחב: "מה אומר לך... יש חיים לאחר המוות! אחרי שלושים שנה שמחתי לגלות שהשמש זורחת החל מחמש בבוקר ולא רק מהשעה עשר, עד היום הגרוטאות כסו לי את אור השמש עד השעה עשר... ועוד יותר, במשך שלושים שנה סבלתי מקוצר נשימה, כי כמויות האבק כאן היו נוראיות, נחשים ועכברושים היו אורחי הקבועים... ויתושים ופרעושים מלאו את ביתי לאלפיהם. עכשיו, כבר אינני סובל מקוצר נשימה, ונחשים ועכברים אינם עוד. האויר הצח ממלא את הריאות, והבריאות שלי טובה יותר... בקיצור, ביום אחד הפכתי צעיר בשלושים שנה..."

נשאל נא את עצמנו, איפה היה הזקן הזה שלושים שנה? הוא לא ראה שחצרו רוחשת עכברים ונחשים? הוא לא שם לב שביתו שורץ מעופפים? איך הוא לא הרגיש שהוא חי במזבלה צבורית? התשובה פשוטה ביותר: "מי שחי באשפה אינו מרגיש!!". עומד איש תברואה מאחורי משאית מלאה בזבל, נושם עמוק מלא ראותיו אשפה מצחינה, ובטוח שאין עוד אויר צח שכזה... וכולו

פרשת השבוע

**לפתע צצים מהיער שלושה אנשים במדי אס.אס.
חיילים אמריקניים מזנקים לכיוונם ומכריזים:
"האלט!" (עצור). "דוקומענטע" (מסמכים). ואז,
אחד מהשלושה צועק: "ג'ואיש! יודע! ייעבריי!"**

"שמע ישראל" - הסיסמה היהודית הנצחית

שלושה חיילים אמריקנים, שניים כהי עור ואחד בהיר עור, מזנקים לכיוונם ממכונית צבאית ומכריזים "האלט!" (עצור). "דוקומענטע" (מסמכים).

האמריקנים מנופפים בכלי נשקם בתנועה מאיימת, ואחד מאלו שהבליחו מתוך היער צועק: "ג'ואיש! יודע! ייעבריי!" ('יהודי' - באנגלית, גרמנית ורוסית). על מנת להוכיח את יהדותו שולף האיש מסמך מכיסו ומעבירו לאמריקני. הלה מעיין בו ומבחין בצלב הקרס הגרמני מתנוסס. החשד כלפי השלושה הולך

"והיה כקרבכם אל המלחמה, ונגש הכהן ודבר אל העם ואמר אליהם, שמע ישראל..." (דברים כ כג).

החמישי למאי 1945 למניינם, מוצא את הצבא האמריקאי מביס את הצבא הגרמני באזור מחנה ההשמדה 'ג'נסקירכן'. אותו מחנה שהוקם בתוך יער עבות ודחוס, שגם בצהרי היום החשיכו עציו את המקום. חיילים אמריקניים מפטרלים בשטח ומעניקים את הטיפול הראוי לחיילים גרמנים שמתגלים בסביבה. ולפתע משתחלים מן היער עוד שלושה עטויי מדים של אס.אס.

וגובר, ובאירופה שאחרי המלחמה לא זקוקים המנצחים לאישור בג"ץ על מנת לענות את הגרמנים הנאצים.

לפתע מתנתק האמריקני בהיר עור משני החיילים האחרים, מתקרב אל השלושה וצועק בידיש: "דו ביסט א ייד? (אתה יהודי?)

- "יא!" (כן)

"דו קענסט דאווענען? קענסט שמע ישראל?" (אתה יודע להתפלל? יודע שמע ישראל?)

'הגרמני' פותח בבכי, ובקול שמזעזע את כל היער זועק: "שמע ישראל ד' אלוקנו ד' אחד."

החייל האמריקני קופץ עליו, שניהם מתחבקים מתנשקים ובוכים יחדיו.

הסיפור המדהים הזה התרחש עם הניצול ר' אליהו הרמן, שהצטרף לשני יהודים נוספים במנוסה ממחנה ההשמדה 'גינסקירכן' לאחר התבוסה הגרמנית.

בעל המעשה עצמו העיד על ההתרחשות ב'זכור' (ח"ח) ותיאר את שקדם לה:

"...לפתע מתפרץ לצריף איזה גל עצמות וצועק לחלל: 'אנשי הס"ס תלו דגל לבן, הניחו את נשקם!'. אנו שומעים ולא מאמינים. האם זה חלום או תעתוע של חזיון לפני המוות?"

"...בשטח מסביב לא נראה אף חייל גרמני. אבל כעת העיקר הוא להשיג משהו לאכול. לבסוף אני מצליח להגיע לאחד המחסנים.

"...את שארית הסוכר אני שופך לכיסי ואת קופסת הריבה אני מכניס למכנסיים שקשורים למטה כדי ששוב לא יקחו ממני בחוץ, ואני יוצא מהחלון.

"...בחוף אני פוגש את שני האחים קליין. אני מציע להם ללכת משם ביחד. הם מסכימים, ואנו מתחילים לצעוד ביער, לא יודעים לאן ללכת. אין שום סימון דרך - יער וסבך עצים. אנו עדיין פוחדים מפני הס"ס שיכולים לירות עלינו מבין העצים, אולם

ממשיכים קדימה.

"לאחר זמן מה אנו רואים פתאום מבין העצים מכונית צבאית הפוכה. נבהלנו והתחבאנו בין העצים. אולם אין בסביבה שום תזוזה, אחד מאתנו מתקרב אל המכונית ורומז בידו שנתקרב. כשהתקרבנו בזהירות רבה ראינו חייל ס"ס הרוג. במכונית היו הרבה מדי ס"ס חדשים. לא חשבנו הרבה, בחרנו לעצמנו מספר חליפות וזרקנו את הסמרטוטים שלנו שהיו מלאים במיליארדי כינים. כבר חודשים לא התרחצנו.

"המדים היו רקומים ברקמות וסמלי הס"ס. ניסינו בעזרת חתיכת פח להוריד את הסמלים, אבל זה לא הלך. נזכרתי ששבת היום ואמרת י זאת גם לחברי."

בפרשת השבוע נאמר "והיה כקרבכם אל המלחמה, ונגש הכהן ודבר אל העם ואמר אליהם, שמע ישראל...". (כ.בג). פירש"י: "שמע ישראל - אפילו אין בכם זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכם".

המפרשים דנים במה התייחדה מצוות קריאת שמע שבכוחה להציל, ומדוע משמע מלשון חז"ל שהיא סוג של מצווה קלה - "אפילו אין בכם זכות אלא קריאת שמע בלבד".

סיפור הצלתו המדהים של ר' אליהו הרמן מספק לנו פירוש חדש במאמר חז"ל זה. שכן, מצד אחד ברור שרק הפסוק 'שמע ישראל' משמש כסיסמא יהודית יותר מכל פסוק אחר, ודווקא הוא מסוגל להושיע יהודים. והרי לא מדובר בסיפור בודד, אלא באחד מאותם סיפורי הצלה שהתרחשו במשך הדורות, ואשר התבססו על סיסמת הפסוק 'שמע ישראל'.

אנו גם נוכחים כאן לראות כיצד 'שמע ישראל' מציל יהודי גם שלא בשעת קיום המצווה. לפיכך מתאים כאן הלשון "אפילו אין בכם זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכם".

(הרב רפאל ברלזון מוסף שבת קודש שופטים תשע"ב)

קול העם

אני זוכר את הערב הזה, דווקא משום שהוא היה עמוס בטלפונים עם הורים ובחורים, ופתאום מישהו מנדנד לי בטלפון. אני עובר שיחה, אולי בחור זקוק לי? אבל היה זה מישהו אחר, שהבשורה שבפיו שינתה את חיי...

מי שדואג לילדים של הקב"ה, הקב"ה דואג לו

הילדים והפרנסה.

לאט לאט התחלתי להבחין שבשעת ליל כל הספסלים באזור שלי מלאים בבחורי ישיבות, הם נמצאים שם עד השעות הקטנות של הלילה. ניגשתי לבחור כזה, ושאלתי אותו מה עושה בחור ישיבה בשעה כזו ברחוב? הוא הסביר לי, שאין לו מסגרת

שמי חיים דפנה ואני מתגורר במודיעין עילית. אני אברך כולל ואב למשפחה ברוכה. הסיפור שלי הוא יוצא דופן, אבל אני וגופי עדים נאמנים שהוא היה גם היה.

זה היה לפני שנה. זוכרים? קורונה, סגרים, בידודים, אלכוג'ל. מי לא זוכר. גם אני חוויתי את הבלבול, האבדון, הקושי עם

רציני, ולכן מבחינה אתית הם לא יכולים לאשר לתורם נוסף לתת לי את כליי.

בעוד אני מנסה לחשב את צעדיי, הגיעה הודעה מבית החולים שבדמו של אחי נמצאו נוגדנים והתרומה לא מעשית. הרגשתי בתוך חושך עצום. כל הדלתות נסגרו בפני! אמרתי לרעייתי שיש לי עצה אחת: אני משקיע את כל הכוחות שלי למען "תפארת בחורים", ומשמים יראו וירחמו. הייתי קצת עייף בתקופה הזו, אבל חיוני ומלא מרץ. הבדיקות הראו על התדרדרות חמורה, ואני מנהל עניינים ביד רמה, גדוש בסיפוק.

אני זוכר את הערב הזה, דווקא משום שהוא היה עמוס בטלפונים עם הורים ובחורים, ופתאום מישהו מנדנד לי בטלפון. אני עובר שיחה, אולי בחור זקוק לי? הייתה זו פקידה מבית החולים: "אתה צריך להגיע עוד יומיים לבדיקות דם". למה דווקא בבית החולים? אני עובר כל הזמן בדיקות בקופת חולים?

"לא יודעת, רשום לי פה שיש לך תור להשתלת כליה בעוד שלושה שבועות".

אני מסורב השתלה! צעקתי, המום.
"לא יודעת". הפקידה אדישה. "לי רשום שיש לך תור לניתוח". למחרת אני מגיע לבית החולים, ומתברר שהקב"ה רקם לי מערכת שלמה של ניסים: הרופא האישי שלי שמע על החלטת הוועדה והחליט לצאת למאבק. הוא טירטר את המערכת, ושכנע אותם שאני פצינט רציני ומקפיד על התרופות. הדחייה לא אירעה באשמת. בנוסף, דוד שלי שעמד לעבור ניתוח השתלת כליה מבנו, החליט לבדוק האם אפשר לעשות 'ניתוח הצלבה', היינו, שבנו יתרום לי, ואחי יתרום לו.

כמה בדיקות פשוטות הצביעו על התאמה מעולה! שלושה שבועות אחר כך עברתי ניתוח השתלת כליה. הכליה נקלטה במהירות מפליאה והחלה לתפקד כראוי. אני בריא! תודה לכם, בחורי הישיבות נזר הבריאה. בזכותכם קיבלתי מחדש את חיי. מי שדואג לילדים של הקב"ה, מידה כנגד מידה הקב"ה דואג לו.

(הזעקה, אב תשפ"א. הובא ע"י הרב פנחס זרביב, אספקלריה)

ולכן הוא משועמם. ביום ישן עד מאוחר, ובליילה ער. עוד כמה שיחות כאלו, והבנתי שהקטסטרופה מתרחשת מול העיניים שלי, בחורים יקרים שמחוסר מסגרת מאבדים טעם בלימוד ובתפילה, מתחברים לנוער שוליים, "מציצים" למכשירים פסולים ומתחילים לרכוש אותם לעצמם, נורא, נורא!

לא יכולתי לראות את זה. החלטתי לעשות מעשה! דיברתי עם הגבאי בבית הכנסת שלנו, שמשתמשים בו רק בשבתות, פרסמתי מודעה שאני פותח מסגרת לבחורים והטלפונים התחילו לזרום, בחורים, הורים, קרובים. כולם התקשרו לברר. התפרצתי לדלת פתוחה.

יום ראשון. אני מסדר ספסלים, מכין שתיה חמה וקרה, עוגות ועוגיות. מחכה לבחורים. והנה מגיח בחור, מסתכל ימין ושמאל. "איפה כולם?" שואל. תיכף יגיעו, אני משיב לו. אחרי כמה דקות, הוא קם במבוכה, ממלמל: "כשתתארגן קבוצה, תקרא לי"

רדפתי אחריו, לקחתי את מספרו האישי. חזרתי לשבת. חצי שעה עברה. עוד בחור ושוב אותו תהליך. הייתי מתוסכל. הרצון קיים, אבל היוזמה לא מצליחה להתרומם. מה אפשר לעשות? ואז התקשר אלי יהודי וסיפר לי שהוא פועל מטעם 'תפארת בחורים'. להם יש גב ומערכת ארצית, והוא מציע לאחד כוחות. התרגשתי. הרי כולנו רוצים מטרה אחת! מיד חייגתי לכל הבחורים האורחים לרגע, והזמנתי אותם להגיע למסגרת - הקיימת.

כמובן, הצטרפתי ופעלתי במרץ. ישיבת תפארת בחורים גדלה במהירות. אברכים מבוגרים וגם צעירים הצטרפו, קבענו חברותות של בחורים ואברכים והאווירה הייתה חמה, שטייגען אמיתי! ובעוד אני פועל ללא לאות, מנהל טלפונים משך רוב שעות היממה, החל שעון החול של חיי לתקתק...

אני מושתל כליה. לפני שש שנים עברתי השתלת כליה שלמרבה הצער לא כל כך הצליחה. אני חי על תרופות ומחכה לנס. בשלב מסוים הבנו שאין מנוס מהשתלה, אחי הסכים לתרום לי כליה, ועברנו בדיקות רבות ומתישות. ואז הגיע השלב שבו היה עלי להופיע בפני ועדה רפואית מטעם בית החולים ומשרד הבריאות. לתדהמת, לאחר חקירה ובדיקה, הודיעו לי שאין להם אפשרות לאשר לי השתלה! לטענתם, העובדה שהכליה הקודמת נדחתה, מוכיחה בעליל שזלזלתי בלקיחת התרופות, אני לא

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רחנית מדי יום אצלך בחיים

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

בערוב ימיו היה תשוש מאוד, ולעיתים התכנס בתוך עצמו ולא הצליחו לשכנעו ליטול את התרופות שנוקק להם. המשפחה היתה אובדת עצות, עד שנמצא פתרון פשוט וגאוני: אחד ממקורביו ביקש ללחוש דבר מה באוזניו...

קנייני רוח שנרכשו בעמל, לעולם לא אובדים

אחד ממקורביו ביקש מבני המשפחה כי ייתן לו ללחוש דבר מה באוזניו. הם ביטלו בקשתו מכל וכל, הרבה שוחחו עימו, רבים ניסו להשפיע עליו ומאום לא הועיל. ביקש שוב עד שנענה, לא לפני שהבטיח כי ילחש משפטים מספר ותו לא.

ניגש המקורב ולחש באוזנו, כי האח המטפל בו והאחראי על שמירת בריאותו, אינו מוכן ללכת לביתו עד שיסכים הרב ליטול את התרופות הנדרשות, והנה השעה מתאחרת, חפץ האח לשוב אל ביתו ואל חיק משפחתו, אך נמנע עד שיטול הרב תרופותיו. והנה, מה שלא עשו ימי שכנוע ואנרגיה רבים, עשו משפטים בודדים אלו. בו ברגע לבשו פניו של הרב ארשת רחומה, הזדקף בכיסאו כבריא וצלול ויודע את אשר לפניו, והביע הסכמתו לנטילת התרופות.

הפלא ופלא! ישיש חולה שאיבד יכולותיו כולן, אבל לא את זהירותו העצומה בכבוד הזולת, עליה עמל כל חייו. וגם כשהוא לכאורה נשלט לגמרי, הוא שולט על קנייניו.

(ספר 'מן המים משיתיהו', הובא בגיליון 'סיפורים וליקוטים נפלאים')

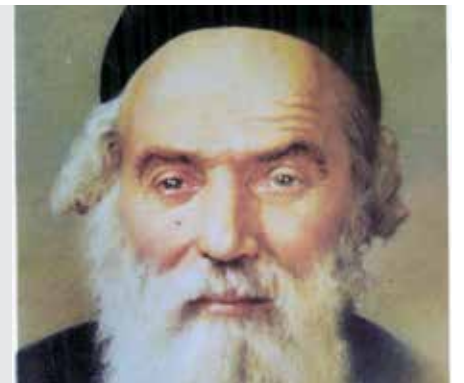
מעשה היה ביהודי גדול שנודע ברבים בעיסוקו התמידי בתורת המוסר, ת"ח מופלג שינק תורתו מגדולי הדורות הקודמים מהם שאב כוחותיו להתבונן בכל מעשה, לעיין בכל דבר ולא להניח אף לפעולה אחת להיעשות מאליה, עד הפך לאדון על יצרו ומשל בגופו ורוחו.

לימים הפך אב רוחני להמון תלמידים, אילפם וחינכם, וכיום הם מזכירים שמו ברטט ובסילודין, וזכה לתשעים שנות עבודת השם. בערוב ימיו נתון היה בתשישות עצומה עד שלעיתים התכנס בתוך עצמו, וסובביו לא הצליחו לשכנעו כי עתה עת לעשות פעולה פלונית או אלמונית. בהגיע עת נטילת סמי מרפא אשר בכוחם להיטיב עימו, סרב בתוקף. ניסו בני הבית למצוא מסילות לליבו הגדול של האיש הגדול אשר אזלו כוחותיו, ועצה אין. הסבירו להם הרופאים, כי המחלה בה לקה פוגעת בזיכרון, ביכולת החשיבה, ביכולת השיפוט, גורמת לשינויים בתפיסה והתנהגות, ולהתדרדרות היכולת השכלית והרגשית ועוד, לא עלינו.

עד שנמצא הפתרון הפשוט והגאוני:

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם מותר לאדם לספר לחברו שזוג פלוני התגרש?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

שזוג פלוני התגרש? דעת הגר"א נבצל (משנה ברורה 'ביצחק יקרא' ח"ו בסופו, עמ' ד) שאין היתר לספר זאת כשאינו לתועלת, שהרי מבואר ברש"י (קדושין נ, א ד"ה לא ניחא) שהגרשוין הן גנאי למתגרשים. ויש שכתב (שו"ת לחפץ בחיים ח"א סי' לא) שאין איסור לספר זאת מפני שהדבר מפורסם [או עתיד להתפרסם], אלא שיש להקפיד על תנאי ההיתר שנאמרו לגבי 'אפי תלתא', ואין לכוון לגנות ולגלות הדבר. ויש שכתב (נחלי דבש), שאף שעצם העובדה שהתגרשו איננה אסורה משום לשון הרע, מ"מ צריך שיקול הדעת גדול לפני שמספרים, מפני שעל פי רוב נשמע ממילא גנאי על הבעל או על האשה.

בכלל ג' מהלכות רכילות סעיף ג', כותב ה'חפץ חיים' כי רכילות אינה דווקא כשאומר לראובן "כך וכך אמר עליך שמעון", אלא גם כשאומר ללוי "כך וכך שמעתי ששמעון אמר על ראובן". והטעם, כי בדרך כלל הדברים עוברים הלאה ומגיעים לאוזניו של ראובן, ואז תתעורר אצלו תרעומת על שמעון שאמר עליו כך. אמנם, גם במקרה שהמספר בטוח שהדברים לא יגיעו לאוזניו של ראובן, מכל מקום אסור, משום שבדרך כלל יש בדברים גנות או על ראובן או על שמעון, וממילא יש בזה משום לשון הרע. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים בהקשר לכך נידון מספרי הפוסקים: האם מותר לאדם לספר לחברו ששמע

איזה שבה גדול יותר, אלוקינו או אלוקי אבותינו?

סוכה דף לג

זה קלי ואנוהו

'לא אני תחילת הקדושה, אלא מוחזקת היא לי מאבותי', אז 'וארוממנהו' - אני גורם בחטאי, שהשכינה מגביהה עצמה גבוה מעל גבוה עד לרקיע ולהסתר פנים רח"ל.

נורא למתבונן! יש ששמים מבטחם ב'זכות אבות', והם לעצמם ימשיכו בחיי ריקנות, הבל ובילוי, וליבם שליו בקרבם, כי זכות אבות תגן עליהם, ויש להם לדעת, מגלה לנו מרנא החתם סופר, כי מי שתולה כל מבטחו ב'זכות אבות', ואינו מקריב משל עצמו כלום להקב"ה - גורם בזה לריחוק השכינה ממנו רח"ל, ורק אם יתנהג האדם לעצמו כאילו אין לו זכות אבות, בריבוי תורה ומעשים טובים, אז בודאי שזכות אבות תגן עליו ותועיל לו עד מאד!

בעל החידושי הרי"ם זיע"א, אמר פעם לאחד שבא בפניו וגולל לו את זכות אבותיו ויחוסו הגדול. אמר לו החידושי הרי"ם: "אומרים אנו בתפילה 'אלוקינו ואלוקי אבותינו', כשבאים לבקש רחמים מהקב"ה, באים דבר ראשון בזכות עצמנו 'אלוקינו', ורק אחרי זה בזכות אבות 'ואלוקי אבותינו', זה בלי זה אינו כלום!" (דרשו - הרה"ג רבי בנימין בירינצוויג שליט"א)

בשירת הים אמרו בני ישראל "זה קלי ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו" (שמות טו ב), מבט חדש ומעניין מגלה לנו מרנא החתם סופר זיע"א בביאור פסוק זה, וזה תוכן דבריו הקדושים: בתולדות אהרון, מביא על המילים "זה קלי ואנוהו" - ואבנה לו בית המקדש, כמאמר הפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". ומבאר החתם סופר, שהבטחה זו של הקב"ה "ושכנתי בתוכם", היא דוקא אם ישראל עושים רצונו יתברך, שאז משרה שכינתו בתוכם, אבל אם אין עושים רצונו, הגם שבשביל זכות וברית אבות לא יעזבנו, אבל הוא מגביה עצמו מאתנו, כעין שאמרו בגמרא (ראש השנה לא). 'עשר מסעות נסעה שכינה בגלל חטאי עם ישראל, וככל שחטאו יותר הלכה גולה אחר גולה רחוק רחוק מהם, עד שהגיעה בסוף לרקיע', כלומר בהסתר פנים גדול.

וזה ביאור הפסוק "זה קלי" - שאם אני מקשר עצמי להקב"ה בזכות מעשי הטובים, אז "ואנוהו" - אבנה לו בזה בית המקדש שישרה שכינתו בתוכנו. אך אם "אלוקי אבי" - כל התקשרותי להקב"ה זה רק בזכות מעשי אבותי ואני ממשיך בחטאי, וכל מבטחי בו שבזכות אבות יגן עלי [וכדברי רש"י על פסוק זה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

סוכה שחלק ממנה 'חמתו מרובה מצילתו' - האם ניתן לאכול בחלק זה של הסוכה?

Yonatan Sindel/Flash90

מחצית, כך שהחלק של הסוכה שמתחת למיעוט זה הוא 'חמתו מרובה מצילתו' - הסוכה כשורה, ומותר אף לאכול באותו חלק שחמתו מרובה, כיון שהוא 'בטל' לגבי הרוב שצילו מרובה. אולם, אם החלק של הסכך שחמתו מרובה, הוא שבעה טפחים על שבעה טפחים, יש אומרים שאין לשבת תחתיו; ואם החלק של הסכך שחמתו מרובה נמשך לכל אורך הסוכה, או לכל רוחב הסוכה, פעמים שכל הסוכה נפסלת.

[שו"ע תרלא, א-ב, ומשנ"ב א, ג רד; ביאורים ומוספים דרשו, 3, וראה שם, 2]

סוכה המסוככת בסכך דליל, שהחללים שבו מהווים מחצית משטח הסכך - פסולה, משום שכאשר מחצית משטח הסכך חלול, הסוכה היא 'חממתה מרובה מצילתה', כלומר, שהשטח המוצל שבתוכה קטן מהשטח שאינו מוצל.

ואם ברוב שטח הסכך החללים מהווים מיעוט ביחס לסכך, כך שהחלק של הסוכה שמתחת לרוב הסכך הוא 'צילתו מרובה מחמתו', ואילו במיעוט משטח הסכך החללים מהווים רוב, או

האם ניתן לסכך בסכך שלא רואים דרכו את הכוכבים?

אלו אינם ניכרים, ביום הם ניכרים; ובמקום שנדרש סכך עבה כדי למנוע כניסת רוחות וקור לסוכה, ניתן לכתחילה להקל כדעה זו. ובדיעבד, הסכך כשר אף כשעוביו אינו מאפשר את ראיית הכוכבים כלל, ואף אם ניצוצי השמש אינם בוקעים דרכו ביום. ולא ידך גיסא, אף אם הוא דק וקלוש מאד, הריהו כשר לכתחילה, ובלבד שצילו יהיה 'מרובה מחמתו' (ראה לעיל).

[שו"ע תרלא, ג-ד, משנ"ב ה-ו, ושעה"צ 1]

את הסכך בסוכה, יש לעשות באופן שיֵראו דרכו הן הכוכבים הגדולים הנראים ביום בסמוך לשקיעת השמש, והן הכוכבים הקטנים הנראים בלילה. ויתכן כי די לשם כך באפשרות של ראיית הכוכבים דרך מקום אחד בסוכה.

ויש אומרים, שניתן לכתחילה לעבות את הסכך אף באופן שלא רואים דרכו את כוכבי הלילה, משום שתמיד יש חללים שדרכם ניתן לראות את הכוכבים, ואף אם בלילה, מחמת החשיכה, חללים

סוכה שהגשמים אינם מחלחלים לתוכה - האם היא כשרה לכתחילה?

בסוכות תחת תקרת ביתו, הפסולה מן התורה (ראה במקורות). ויש אומרים, שסוכה שאין הגשמים יכולים לחלחל לתוכה, כשורה; ובדיעבד, דהיינו כשלא ניתן לדלל את הסכך, ניתן להקל כדעתם. ואם הסכך אינו דומה כלל לתקרת עץ, וכגון שעָרם על גבי הסוכה ערימות גבוהות של קש שהגשמים אינם חודרים דרכן לתוך הסוכה - הסוכה כשרה לכל הדעות.

[משנ"ב תרלא, ו; ביאורים ומוספים דרשו, 5, וראה שם, 7]

כאמור, בדיעבד הסכך כשר אף כאשר הוא עבה מאוד ולא ניתן לראות דרכו את הכוכבים, וניצוצי השמש אינם בוקעים דרכו. אולם, אם הסכך כה עבה עד שגם בעת ירידת גשמים מרובים, הגשמים המצטברים על גבו אינם מחלחלים דרכו לתוך הסוכה - יש אומרים שהסוכה פסולה מדרבנן, משום שהיא דומה לבית, וחלה עליה 'גזירת תקרה', כלומר, הגזירה שגזרו חכמים שלא לסכך בקורות עץ שרוחבן ארבעה טפחים מחשש שמתוך כך יבוא האדם לשבת

* ניתן להשתמש בבעל חיים כדופן לסוכה, אף בעודו בחיים, אך יש לקושרו, כדי שלא יברח והסוכה תיפסל. וכמו כן, יש להעמידו באופן שגם אם ירבוץ או ימות, יהיה גובהו כפי הנדרש לדופן הסוכה.
* אדם יכול לשמש כדופן לסוכה, וניתן להעמידו כדופן אף בשבת, אך אז יש להקפיד שלא ידע לשם מה הוא עומד שם, כיון שאסור לאדם להעמיד את עצמו כדופן בשבת בכוונה תחילה.
* תריס או דלת המשמשים כדופן שלישית בסוכה - נחלקו הפוסקים אם מותר לסוגרם ולפותחם בשבת וביום טוב; ויש שהסתפק בדבר.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כיצד יתכן שפעולת התקיעה בשופר היא הגורמת לפסילתו?

זה אף כשקול השופר שונה מהקול שהשמיע בטרם נסדק. ואף כאשר השופר נסדק לרוב אורכו - יש המכשירים את השופר על ידי הדבקה, ורבים הם הפרטים והשיטות בנוגע להדבקה המכשירה את השופר; ובכל מקרה, אין לתקוע בו לכתחילה. ואף כשנסדק רק במיעוטו, במקרים רבים, לכתחילה אין לתקוע בו אף לאחר סתימת הסדק. ברם, כאשר השופר נסדק לכל אורכו, לא ניתן להכשירו על ידי הדבקה.

[שו"ע תקפו, ח, עם משנ"ב (ושם ג), שעה"צ וביה"ל, וביאורים ומוספים 'דרשו']

בשופרות מסוימים, כאשר הם נסדקים לאורכם, יש לחשוש שהתקיעות ירחיבו את הסדק והשופר יפסל, ולכן פסלו חכמינו ז"ל את כל שופר שנמצא בו סדק בלתי סתום, ואף אם הסדק קטן. ויש אומרים שהסדק אינו פוסל אלא כשהוא נמשך על פני רוב אורכו של השופר, ובשעת הדחק ניתן להקל כדעה זו. ואם הידקו את מקום הסדק בחוזקה בעזרת חוט, השופר כשר. ויש שהגבילו כשרות זו רק למקרה העונה בחיוב על המבדק של 'שיעור תקיעה', הנזכר לעיל, ויש חולקים; ויש שהכשירו באופן

הלוח היומי

א' באלול | רבי יעקב אריה ב"ר אברהם ניימן זצ"ל, ר"י אור ישראל ובעל דרכי מוסר

ס"ט
דרכי מוסר
על פרשיות השבוע

ה"ה
יעקב ניימן
ראש ישיבת 'אור ישראל' מנהל הקהילה

יארצייט:

ס': רבי דוד הנגיד ב"ר אברהם זצ"ל, נכדו של הרמב"ם, אשר שימש כנגיד לקהילות היהודים במצרים, סוריה ובארץ ישראל.
תנ"ד: רבי שמואל ב"ר אברהם אבוהב זצ"ל, בעל דבר שמואל וספר הזכרונות.
תקכ"ו: רבי אברהם חיים ב"ר שמואל פייווש הכהן כץ זצ"ל, בעל ארץ החיים.
תרמ"ד: רבי חנוך דב ב"ר שמואל זצ"ל, מאלסק, בעל לב שמח.
תשכ"ז: רבי יוסף ב"ר צלאח אברהם דורי זצ"ל, בעל יוד זעירא.
תשמ"ג: רבי יעקב אריה ב"ר אברהם ניימן זצ"ל, ר"י אור ישראל ובעל דרכי מוסר.

בשנת ב' אלפים תמ"ט, משה רבינו עולה להר בפעם השלישית לקבל לוחות שניות, והעבירו שופר במחנה משה עלה להר שלא יטעו עוד אחר ע"ז, והוי עת רצון (מ"ב ר"ס תקפ"א). ביום זה נהרגו שאול ובניו לאחר שנפלו על חרבותיהם במלחמה שניהלו כנגד הפלשתים הארורים: "וַיִּקְנֶן דָּוִד, אֶת-הַקֵּינָה הַזֹּאת, עַל-נְשָׂאוֹל, וְעַל-יְהוֹנָתָן בְּנוֹ; וַיֹּאמֶר, לְלֵמַד בְּנֵי-יְהוּדָה קִשְׁתָּהּ, הִנֵּה כְתוּבָה, עַל-סֵפֶר הַיִּשָּׁר; הַצְּבִי, יִשְׂרָאֵל, עַל-בְּמוֹתֶיךָ, חָלָל: אִיךָ, נָפְלוּ גְבוּרִים" (שמואל ב', פ"א פסוקים י"ז - י"ט). בשנת ד' אלפים תשצ"ח, צבא שמואל הנגיד מביס את חיל אבו עבאס, וקובעו ליו"ט לו ולזרעו אחריו.

הדרך לזכות לסייעתא דשמיא

הרה"ק רבי נח מלכוביץ אמר: אל יבהל האדם מעבודה קשה של תשובה. אין זו דרך ארוכה כלל, משל למלך שנתרחק בנו מעליו וביקש לשוב, אלא שהדרך היתה רחוקה, אמר לו המלך, בני שובה אלי בפסיעותיך הקטנות ואני אליך בפסיעותי הגדולות... (בית אברהם (סלונים) ח"ד עמ' לא)

גם אם נראה לנו שהדרך לתשובה קשה וארוכה מאוד, נתאמץ להתחיל בעשיית התשובה ונזכה לסייעתא דשמיא עצומה, שהרי הבא להיטהר מסייעין בידו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il